

487615

ÁRA 10 LEI.

VIII. EVFOLYAM 5. SZÁM.

CLUJ, 1939. AUGUSZTUS

GARABONCIÁS

ILLUSZTRÁLT SZATIRIKUS ÉLCLAP

Megjelenik minden hónap tizenötödikén.

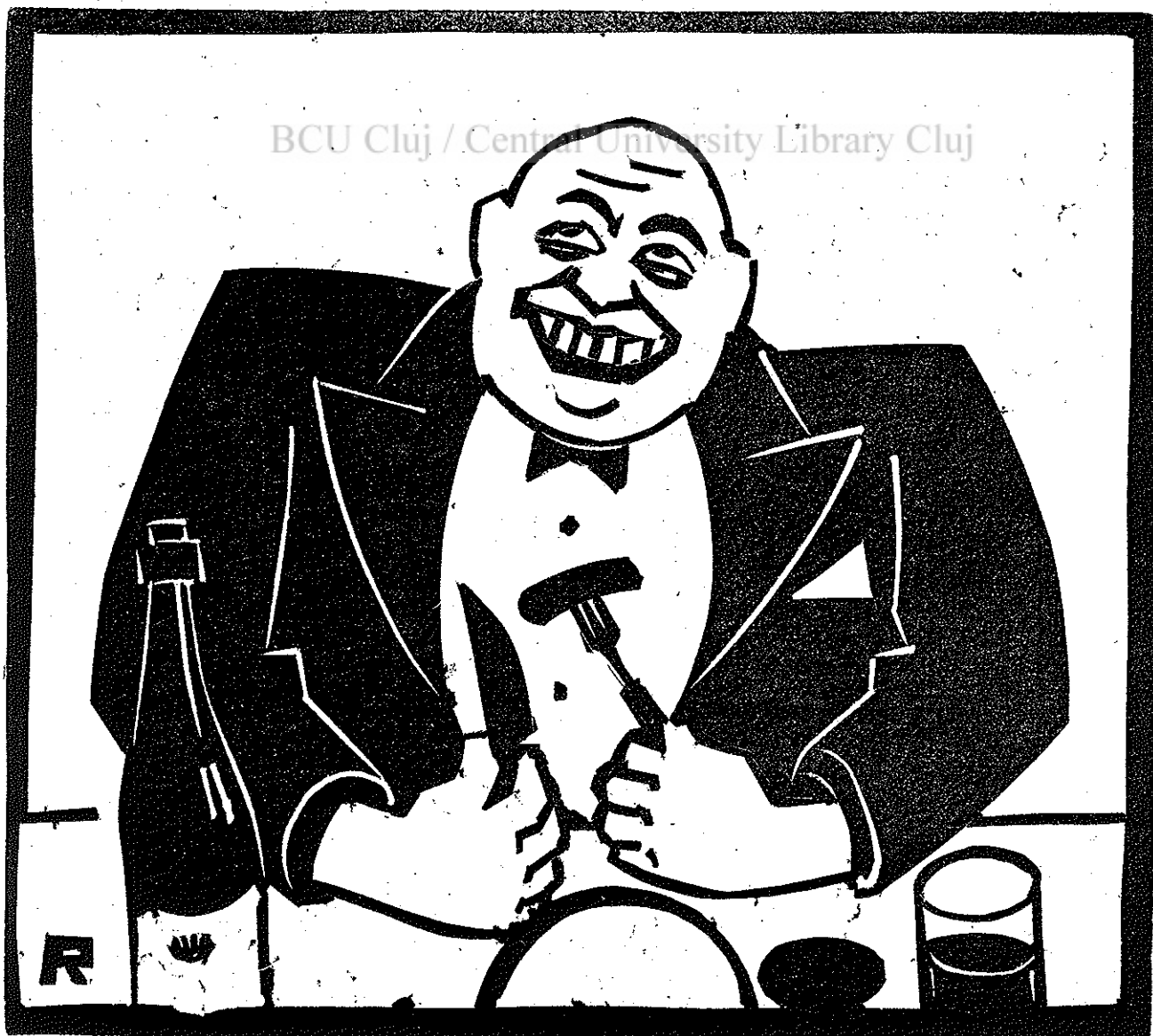
Törvényszéki lajstromozási szám: 4469—1938. (Dos. No. 94 S. III. Trib. Cluj)

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ, Str. Dávid F. 3. II. Em.

Felelős szerkesztő és kiadó:
BORONKAI LAJOS

Évi előfizetés: Magánosok 150,
cégek 250, nagyvállalatok 500 Lei.

A veretlen flekken-bajnok

(Reschner linorajza és metszete)

Dandy Bandi Időszerű rigmusai

Házbéradó, kánikula —
Ettől izzad felnőt, pulya,
Ettől forró házatája,
Ettől fáj a hasacskája...
Dandy Bandi, hol az éca?
Mit javasol a zöldbeka?
Merőn nézem, hogy intézzem
Házbéradót, kánikulát
És egy sereg csoré pulyát!...
Hopp! Meg is van, polgártársam:
Hőnyom alá veszem nyársam
És egy egész félhónapra
Kiköltözöm Szamospartra!...
Halat fogok és iszom tá harmatot,
Csinálok ott egy virágzó gyarmatot
S bespórolom házbéradóm, lakbérem,
Adókasszát törje ki a szemérem!...

(—kai)

Nincs szebb cipő
olyan árban
mint a

POPULÁRBAN

Calea Regele Ferdinand 10.
(Udvarban!)

Női, férfi és gyermekcipő,
szandál, szandalett
record árban!

Garantált és pontos

ÓRÁK, MODERN ÉKSZEREK

!! **BORGOVÁN-nál**

Strada Memorandului 9.

Hacsek és Sajó

(Az erdélyi ágból)

Írja: BORONKAI LAJOS

Hacsek. (bejön és leül az izzó nagy ablakhoz): Pincér!

Pincér (loholva törülközik): Jónapot, Hacsek ur!

Hacsek (ráförmed): Mondja, maga napimádó?

Pincér (izzadva): Kimenőnap imádó, Hacsek ur!

Hacsek: Hát akkor mi a frásznak kíván „jónapot“ 48 foknál?

Pincér (röhög): Höhö... 48 fok van, Hacsek ur? A napon?

Hacsek: Fenét! Itt a földön!

Pincér (fontoskodva): Ugy értem, Hacsek ur, hogy napsütésnél?

Hacsek: Noná, kenyérsütésnél!

Pincér (türelmetlenül): Nem úgy értem, Hacsek ur, hanem árnyékban vagy napon?

Hacsek: Bezony, ükfiam! Még pedig minden áldott napon!

Pincér: Valami rémes, Hacsek ur! (A hangerlivel törülközik)...

Hacsek (komiszkodik): Nem is olyan rémes! Én már egyhete nem használtam a konyhát!

Pincér (ámul): Egy hete nem evett, Hacsek ur!

Hacsek: Frászt! Napon sütöm a tojásomat!

Pincér (derül): Értem, Hacsek ur, szóval strandol?

Hacsek: Nem én! Hanem a napos oldalalon sétálok!

Pincér: Ebben a veszett melegben?

Hacsek: Csakis! A hitelezőim ugyanis kényelmesen az árnyékban járnak s így nem találkozom egyikkel sem!

Pincér: És a kedves neje hol nyaral?

Hacsek: Köszönöm a kérdését, egy tőrnavigodai bódében.

Pincér: Nagyszerül! Talán az olimpiára treniroz?

Hacsek: Csak a tej-piára! Nyári tejsarnoka van!

Pincér (lelkesen): Igen? És nem megy össze?

Hacsek (kajánul): Na halljal! Inkább vastagodik!

Pincér: A tej vastagodik?

Hacsek: Dehogy a tej! A feleségem!

Pincér: Ja igen! De a tej nem megy össze, Hacsek ur?

Hacsek: Nem, mert főzve adja lel!

Pincér (ijedten): Ott a tejsarnokban?

Hacsek: Ott is, a kuncsaftoknál is!

Pincér (szájtátva): És Hacsek ur ezt enged?

Hacsek: Miért ne, ha a kuncsaftok úgy szeretik! Különbben is főzve drágább!

Pincér (észbekap): Ja ugy! Önagysága fórralva árusítja a tejet... Höhöhő...

Hacsek (ráförmed): Mit röhög, mikor én egész komolyan beszélek?

Pincér (hahotázik): Csak a kifejezés volt kicsit vicces!

Hacsek (dühös): Mi vicces, maga bivalyborjul!

Pincér (még jobban röhög): Ohöhö... a bivalyborju... És a bivalytehén, amelyik főzve adja le a tejet! (Röhögve elrohan)...

Sajó (nagy kékszembkendőt lobogtatva betámoanyag).

Hacsek: Jónapot, Sajókám! Mitől van olyan melege?

Sajó (törülközik): A maga hülyeségétől, Hacsek! Az ugy tüzel, mint a tűzvész!

Hacsek (kékli): Ugy csepeg, mint egy szép csepkő szobor!

Sajó (máris ugrik): Hogy csepegjek magára, bitang, aki még kánikulában sem tud nyugodni!

Hacsak: Nono, Sajókám, de azért nincs baj?

Sajó: Nincs? Hát a házbéradó micsoda?

Hacsek: Az egy illúzió! Mi a lakbért se fizetjük, hát hogy fizessük a lakbéradót?

Sajó: Jobb ötlete nincs, Hacsek?

Hacsek: Dehogy nincs! Beiratkozunk a légoltalmi kurzusra!

Sajó: A légoltalom a házbéradó ellen van?

Hacsek: Csakis, Sajókám! Amit légből kapunk, az ellen legjobban a légoltalom!

Sajó: Mond valamit, Hacsek! És hogy kell ezt csinálni?

Hacsek: Nagyon egyszerűen! Felmondja a lakását és beköltözik a hűvös légoltalmi pincébe!

Sajó: Amikor bűg a sziréna?

Hacsek: Fenét! Amikor bűg a végrehajtó!

Sajó: Nem rossz, nem rossz, hahaha! És mikor bujok elő?

Hacsek: Semmikor! A háboru után!

Sajó: Nagyszerül! Na és a házbér?

Hacsek: Nincs házbér, tehát nincs házbéradó sem!

Sajó: Nagyszerű, Hacsek! Maga is lejön?

Hacsek: Mindenki lejön, maga pal!

Sajó: Az baj! Akkor ki fogja fizetni a lakbéradót?

Hacsek: Az ég madarai, Sajókám!

Sajó: Jójó, de akkor meg kivetik a pinceadót!

Hacsek: Annyi baj legyen! Mi akkor féáron visszaköltözünk a lakásunkba, mert nem félünk a repülőktől!

Sajó (hirtelen): Én nem félek?

Hacsek: Jójó, de nem mutatjal! És különben sincs mitől félni!

Sajó (aggályosan): Gondolja?

Hacsek: Na halljal! Ki lesz bolond bomázni egy olyan várost, ahol kettőnkön kívül mindenki a pincékben lakik?

Sajó (kitő): Zseniális, Hacsek! Le a pincékbe a házbéradó elől!

Garabonciás konferánsza:**Beszéljen helyettem Lloyd George:**

„A bigottság összes válfajai között, melyek az embert kegyetlenné torzítják, egyik sem olyan bárgyu, mint az antiszemitizmus. Nincs semmi megalapozottsága az értelemben, semmi gyökere a hitben, semmi ideálja a célkitűzésben. Csupán amolyan kocsonyásan ragadós és ártalmas mocsári növény, amelynek a fajgyűlölet ingoványain nőnek. Hogy mennyire ész és értelemnélküli, az abból vehető ki, hogy csaknem teljesen az olyan népekre korlátozódik, amelyek zsidó prófétákat és apostolokat imádnak, a héber nemzeti irodalmat az istenség kizárólagos kinyilatkoztatása gyanánt tisztelik az emberiség felé, egyetlen reményüket az üdvösségre Izrael nagy Tanítómesterének előírásaiba és igéreteibe helyezik. És mindennek dacára ezeknek a fanatikusoknak a mai zsidók semmit sem tudnak a kedvükre csinálni. Ha gazdagok, akkor ragadozó madarak; ha szegények, akkor férgek; ha a háború mellett vannak, akkor ellenük a vád, hogy a hitetlenek véres vizzálykodását a maguk hasznára akarják kiaknázni; ha a békére vannak beállítva, akkor vagy született gyávák vagy pedig árulók; ha bőven adnak — és nincs bőkezűbb adakozó a zsidóknál — akkor ezt valami önző célból csinálják; ha semmit sem adnak, noshát mit is lehetne egyebet várni egy zsidótól a fősvénységen kívül? Ha a nagytőke elnyomja a mun-

kásságot, akkor a zsidók birvágát tesz ki ezért felelőssé; ha pedig a munkásság a nagytőke rovására erősödik meg — mint ahogy Oroszországban tette — hát ezt is a zsidók cipőjébe csúsztatják bele. Ha valamely idegen földön él, akkor üldözni és pogromozni kell, amíg csak ki nem hajszolják. Ha a saját hazájába szeretne visszatérni, akkor ebben meg kell őt akadályozni. Évszázadok óta üldözik minden országban mindenért, amit tesz, amit tenni akar vagy amit tenni elmulaszt, mindennek a visszhangja ugyanaz, mint amelyikkel Jeruzsálem csőcseléke, a zsidók legnagyobbja ellen fordult: „Feszítsd meg!...”

Soha semmi jó nem származott azoktól a népektől, akik zsidókat feszítettek keresztre. Szörnyű és kegyetlen sport ez, amelyből az igazi férfiaság minden tulajdonsága hiányzik. És mindazok, akik hódolnak neki, elsőnek fognak elfutni tőle, ha valami veszély származik belőle. Zsidógyűlölők abból a típusból származnak, aki mikor a saját hazáját veszélyben látta, elfogadható okokat keresett arra, hogy magát a katonai szolgálat alól kivonja...”

(Lloyd George-nak, volt angol miniszterelnöknek s ma is egyik legtekintélyesebb politikusnak szövegrészlete. Folytatjuk!)

Tordai hírek.

Bethlen Mária grófnő zseniális ötlete az ajándékozásra.

A tordaiak Nagyasszonyáról, Bethlen Mária grófnőről köztudomású, hogy anyagiak híján a saját keze és bethleni esze munkájával igyekszik segíteni népének kuratív intézményein, (bőven) felmerülő szükségletein. És nem kedvetlenül el az sem, hogy hovatovább mind több lesz az eszkimó a sorainkban és ezzel szemben mind kevesebb a főka... És hirtelen belédöbben a lelkekbe a józseffalvi csángóink tűzkatasztrófája. Hát itt segíteni kell! És én szinte látom Bethlen Máriát, a puritán grófnőt, amint villája melléképületének szerény manzárd lakásában, a rövid kis divánon löpreng, miképpen segítsen, amikor pont most még az egyik villalakása is kiadatlan... És nyomban megszületik az ötlet a józseffalviak megsegítésére. A tordai Nagyasszony jellegzetes botja társaságában lesétál a Tutsek-vasúzletbe, kiválaszt ötven jóféle kapát, a szerszámnélkül maradt csángóknak, és szépen megállapodik a kereskedővel, hogy ellenértéküket, közel kétezer leit, havi 300 lejes részletekben fogja lefizetni a kereskedőnek... A vásárt is, a kapákat is hamarosan nyelbeüölték és azóta már terem az áldás a kapák nyomán a jobb sorsra érdemes csángók között. Mi pedig mélyen elgondolkozunk ezen a zseniális ajándékozási ötleten, amely olyan végtelenül egyszerű és ha követésre talál, egycsapásra megoldhatja Józseffalva újjáépítésének problémáját. Szerzője és megvalósítója: nemes Bethlen Mária Nagyasszony...

A tordai „Uránus” sportbemutatója és Petőfi-ünnepsége.

A tordai „Uránus” sportegyesület, amelynek életrehívója és elnöke Tompa Lajos edénygyáros s a tordai kerület parlamenti képviselője, vezetői pedig egytől-egyig rátermett és lelkes sportemberek, szinte példátlan összefogó erővel tartja össze az Aranyosvidék magyarságát. Nem csupán a pompás sportteljesítményei, hanem magas színvonalú társadalmi és művészeti rendezvényei még nekiünk kolozsváriaknak is eseményezésre jönnek s mindig örömet ruccanunk át Tordára az Uránusok egy-egy ilyen bensőséges megnyilatkozásához. A szokásos sportbemutatóját és kerti mulatóságát ezidén július 29-én, míg Petőfi-ünnepségét 30-án tartotta meg az Uránus — mint értesülünk — megint csak óriási sikerrel, a saját klubjának közel ezer embert befogadó pompás kerthelyiségében.

TUKORLÓFOGÁSZAT új hehyisége, melynek vezetője a kifünő kezű Tüköribácsi, május 1-től a Str. N. Iorga 2 sz. alatt van, a New-Yorkkal szemben.

— VIGYÁZZON! Mert Kozák István bőrüzletét áthelyezte főpostával szembeni helyéről a Piața Mihai Viteazul 14. szám alá, hol legtartósabb minőségben vásárolhat bőr és talpárukat. Olcsó napi árak.

LEGUJABB**BÉCSI MODELKALAPOK****Gráciában**

Calea Marechal Foch 5.
(Sórával szemben!)

Ballon Augusztich

Cluj, Calea Regele Carol II. No. 16.
vulkanizáló szaküzem

Hó és sárcipő javítások
olcsón és lelkiismeretesen

HIV A TAVASZI

Drága kis Teri, óh mily mesteri,
Valami csoda, gyere el oda!
Édes ott a csók, parányi kacsók
Duskálnak jóban így május hóban.

Ott a romantika, Pista s Mancika
Ott ül keftésben, egy lélek két testben,
A vágytól fűtve, fagyallattól hűtve,
Mámoros szemmel, tele szerelemmel...

Tengerben sziget, pusztában liget,
Dus Eldorádó mosolyog rád ó,
Nem bánod soha, ha eljössz oda,
Gyere el Teri! Habcsókkal: Feri...

AZZOLA

modern kiscukrászda
Piața M. Viteazul 18
(Bejárat a kapu alatt)

SALON FODOR NŐI ÉS FÉRFI FODRÁSZAT

Tartós ondolás legujabb villanygéppel, továbbá áram nélküli géppel, teljes garancia mellett és jutányosan. — Vas- és vizondolás, manikür. Speciális babaklinika. Babafejekben teljes választék. Calea Marechal Foch 2

Emáncypálné csevegése

— Gudbáj, drágáim, egyhangulag ki mondjuk a nőbojkottot Rankó Todorovics belgrádi nyug. min. főinspektor ellen, aki volt olyan vakmerő könyvet írni arról, hogy a nők jelentik a legnagyobb szerencsétlenséget a világ számára...

— Isten a világ felett, de ennek a páratlanul merész állításnak cáfolatát nem kell más felhozunk, mint az elvetemült öreg nyugdíjas főinspektor saját könyvesét... Ez a csunya ember, aki eddig csupán a béneje és csekély nyugdíjára támaszkodott, amióta ezt a nőfaló könyvet elsütötte, azóta egyik napról a másikra gazdag ember lett belőle...

— Némlich mondanom se kell, hogy ennek a cudar könyvnek első kiadását maguk a nők kapkodták széjjel már a megjelenése napján s az öreg Rankó már a harmadik drágított kiadásnál tart a könyvvel, mert közkívánatra még az emberevő pápuák nyelvére is le kellett fordítani. Na és elsősorban a kíváncsi természetű asszonyok vásárolta meg s csak azután a kárörvendő férfiak tömege, 14 éves kortól bisz hundertzwancig, minden rendben és rangban...

— Na és mit mondjak: az öreg Rankó ma már befutott, éppen az ócsárolt szegény nők bőrén és hátán... A kedves neje, — akinek köztünk mondván, legalább is a szemét kellett volna kikaparnia férjének e könyvmerénylet miatt, — ma már Párisból öltözködik és teljes szolidaritása jeléül odaadón simul a süppedő autóban ehhez a Rankóhoz, aki tucatlával fogyasztja a legjobb nőket... Jön nekem sirni l...

— Némlich mialatt a költők, írók és aktfestők tegnapi sóspereceken rágódnak, azalatt ez a Rankó gondol egy fulmerészet, nekirugaszkodik az elnyomott nőknek és kinevezvén őket a világ elsőszámú közellenségének, sőt a világ legnagyobb szerencsétlenségének, márólhol napra vastagra szedi meg magát...

— Mert hát a komisz férfiak csupa kárörömből, a szegény nők meg a verülküszületett kíváncsiságból — egytől-egyig mind megveszik ezt az istentelen könyvet a világ minden sarkában... Mert vajjon hol nem kíváncsi a nő és hol nem kárörvendő a férfi?... És így kisül, hogy ennek a Rankónak, az öreg fajankónak, a szegény nők nem szerencsétlenséget, hanem gazdagságot jelentenek!... Na nem?...
(—kai).

A költőfaló Kristóf úr nemcsak megeszi Kibédit, de meggyám- bássza Jókait is . . .

Dr. Kristóf Gyögynek, Isten kegyelméből a kolozsvári egyetem magyar-
szakos tanárának végzetes pechje van a költőkkel, akárcsak a bibliai cethalnak a Jónással. Ugyanis mindazok a költők, akiket ő nagyritkán megdicsér, sohasem lesznek költők, ámde mindazok akiket szikkadt, odvas fogai közé kap, rövidesen biztosan befutnak . . .

Igy hát a kis (testileg) rokkant Kibédi Sándornak a legjobb esélyei vannak, amióta az erkölcsös Kristóf elkövette rajta sajátos „tanrendszerét“ és egy „irodalmi tanulmányban“ alaposan körülnyalazta, majd befalta s illetén mórestanítás után kegyelemben visszaökrendte a bűnös földre . . .

Kibédi Sándor ugyanis vérbeli költő és ezenfelül született Petőfi-rajongó, akinek sápadt homlokára éppen az a Pila Anikó csókolta ezt a jelleget még pulyakorában, aki Pila Anikó, szépséges és dalos költői cigányleány, éppen Petőfi Sándor ajkáról és személyesen szívta be mélyen a lelkébe a legnagyobb költő jelleget és mivoltát, mert Petőfinek a sok közül egyik legszebb testü-lelkü szerelmese volt . . .

Hát ez az istentelen Kibédi, aki amint a két szemefüle kilyikadt, csapot-papot otthagyt és elment az öregedő Pila Anikó csókja nyomán a cigányok közé, igazságot, bizonyítékot, Petőfi-utódokat keresni. És nemcsak elment köztük, hanem hosszú időközön ott hanyódott köztük, megtanulta a nyelvüket, cigány nemes lett, csak hogy a regényes Petőfi-émlékeket, a költő és cigányleány fölséges szerelmi viszonyát felelevenítse, a hipokrizis nyáladékatól megtisztítsa és természetes szépségében a világ elé tárja.

Ezt megtette Kibédi a „Szeptember végén“ című és életszagú költői vigjátékában, amelynek jómagam csak kapásból is több hitelt és igazságot tulajdonítok, mint az összes hivatalos és parancsuralmas Petőfi-kutatónak és más álerkölcös nagyképtűsködőnek együttvéve. Nem is számítva azt a rengeteg életszépséget és megkapó lélekfestést, amelyet Kibédi — szinte kiérezhető és imádságos transzban — ebbe az írásba belétömitett.

És ekkor jön Kristóf úr — nem az alapos és civilizált kritikával — hanem a vélt túlhatalom dorongjával, a jöttment impostor ellen, aki megsértette a köz-erkölcsöt, Petőfi kegyeletét, ámde igazában a hivatalos otromba vaskalap hetyke karimájára sercintett reá . . .

Mi úgy az írói, mint a kritikai szabadság és étika érdekében tiltakozunk az efféle „kritikai“ hang, Kristóf úr már föbbizben megrecsegtetett hangja ellen: „Az embernek főtágast áll az esze ennyi sületlen, izléstelen, korlátolt zagyalékot olvasva egy csomóban!“ . . . Ez a kritika nem „korlátolt“, hanem korlátlan zagyalék, különösen pedig azon a posványos részén a „tanulmány“, ahol még Jókait is roszindulatu ferdítéssel és miegyébbel merészeli vádolni!

Noshát Jókai Mórt ne érintse szőrös, szikkadt nyelvvel, Kristóf uram, mert az magának tabu . . . Kibédit — Pila Anikó helyében — esetleg reszelheti vele, mert ő kellően megfelel magának, amint a legújabb „Petőfi és Pila Anikó“ könyve mutatja . . .

(—kai.)

Játszanak bizalommal

Loteria de Stat

COLECTURA OFICIALA-nál

Főelárusító hely: CLUJ, Regina Maria 46

Jó ruha nagy előny, — nagy megtakarítás!

KERESSE FEL

SILBERGER elitszabóságot

Str. Regina Maria 10 szám alatt!

MODERN — MEGBIZHATÓ — JUTÁNYOS

Nyílt beszéd Farkas Istvánna,

a tordai vitéz Hári Jánossal, félbemaradt tanítóval, politikus fazakassal, csökönyös „gyáralapítóval“, örökös képviselő önjelölttel, hangos száj- és bicsok nyitogatóval, de mindössze hivatásos robbantóval

Első közlemény.

Nem egyszer vallottam meg őszintén, hogy jó Tordaváros nem 30 kilométerre, hanem sokkal közelebb fekszik a szívemhez, miért is: az ott lezajló társadalmi kulturális, sőt politikai közéleti eseményeket teljes figyelemmel kísérem, mert szerintem méltóak arra, hogy a romániai magyarság okos, öntudatos és országos megszervezéséhez iskolapéldául szolgáljanak.

Eme hivatás — és kötelességszerű célkitűzésem érdekében nemcsak dicsérni, biztatni és elismerni szoktam, hanem — ha kell — ütni is, ahol a közcél érdekében ennek szükségét látom. Amde sohasem magánérdekből, igazságtalanul, méltatlanul, legfeljebb csak kiméletlenül!

Igy a lapom múlt számának címlapján egy tordai karikatúrát közöltem le ezzel a címmel: „A tordai Farkas Pesta esete avagy két gyár között a földön“. A képen kétoldalt két gyár látszik, amelyek kapujából egy-egy nekilendült láb mered ki, aminek eredményeképpen a drámai hős sportszerűen ott ül a két gyár között a csőré földön...

Első tekintetre talán kissé kiméletlennék látszanék ez a kikészítés ha nem volna meg neki — és pedig a legteljesebb mértékben — a fentemlített közcélú és közérdekű indító oka, amelyet Farkas István szakadatlanul szolgált már hosszú évek óta, káros és veszedelmes, sőt egyenesen bomlasztó tevékenységével az Aranyosvidék magyarságának sorai között. És pedig kizárólag csak azért, mert ez az öntudatos, békés és lojális magyarság sehogysem akarja „vezérnek“ elismerni ezt a Farkas Istvánt, aki hallatlan dumakészséggel pótolta felületes tudásával, átlátszóan ravasz és simulékony, szükség esetén azonban hangos bicskanyitó modorával, fipikus demagóg természetével — nagyon kevés jó mellett föméntelen rosszat és károsat halmozott már össze, úgy a közgazdasági, mint a közéleti téren. És pedig — mint született, fanatikus demagóg — lehetőleg mindig a „főtéren“...

Gyáralapító, népszónok, parlamenti képviselő, polgármester, iparoselnök, lapszerkesztő, — ezek az ő minimális céljai, ideáljai és ezeken alul aztán nem adja!... Csak természetes, hogy ezek a túlméretezett célok és ideálok, — ha egyes esetekben teljesültek is, de mindenegyes esetben szörnyű gyászosan, sőt tragikusan zárultak ennek a dicsőszentmárton-

vidéki Machiavelli — epigonnak kétbalkeze között.

Túlméretezett vállalkozásokba berántott érdemes emberek vagyroncsai, sőt túlkorai holttetemei usznak abban a kénköves mocsárban, amelynek mélyében szinte kerekén tízmillió lej sülyedt el s amely mocsár Farkas István aránylag rövid „közgazdasági“ ténykedését jelzi. Amde részletezzük csak ezt a gyászos mérleget, nem csuszott-e bele részünkről valami túlzás vagy hiba. Noshát: Boldogult Némethy butorgyáros 4 millió, boldogult Tompa Antal edénygyáros 2 és fél millió, boldogult Heller Ignác 1 és fél millió, a még életben lévő Klein volt kereskedő 1 millió és a legfrisebb áldozat Dr. Weisz Béla ügyvéd, aki azonban csúnyán visszavágott, 1 millió. Tehát összesen és pontosan: 10 millió lej pénzvagyton, legalább ugyanannyit érő munka, három korai halott és két vagyonvesztett tulé ő, Farkas István „közgazdasági ténykedésének“ mérlegében!...

Annak megvilágítására, hogy ez az „üzleti ténykedés“ miként festett a gyakorlatban, ime ideiktatjuk szószerint Farkas István bizonyára utolsó üzlettársának, Dr. Weisz Béla kolozsvári ügyvédnek bűnvádi feljelentését:

„Főügyész ur! Alulírott Dr. Weisz Béla, a tordai „Astra“ kerámiai és edénygyár igazgatója 1937. augusztus 14-én a tordai rendőrséghez másolatfordításban becsatolt megállapodást kötöttem Farkas István, jelenleg foglalkozás nélküli egyénnel, ki lakik Tordán, Str. Eminescu 34 sz. alatt.

Ezen szerződés reám nézve négy lényeges pontot tartalmazott és pedig:

I. Az 5 pont 1. bekezdés szerint Farkas István 200,000 leire értékelte gyári berendezését azzal, hogy ezen berendezés teljesen alkalmas egy kerámiai üzem vezetéséhez. Én bizva benne és el sem képelve, hogy képes legyen olyan valótlanságok állítására, amelyek ellenkezője néhány hét alatt ki kell derülnön s mely a szerződés azonnali felbontását vonhatja maga után, gyanútlanul elfogadtam úgy az értékelést, mint azon kijelentését, hogy a gyár felszerelése a termelésre főkéletesen alkalmas.

Rövidesen szomoruan kellett megál-

lapitanom, hogy teljes mértékben félre lettem vezetve s hogy a Farkas-féle berendezés még 40,000 leif sem ér meg és hogy gipszforma készlete, mely a gyártás bázisát jelenti, termelésre teljesen alkalmatlan, ócska lom csupán, amelynek értéke még a nálánál is kevesebb.

Ezen körülményre nézve kérem kihallgatni az alábbi tanukat: (A tanuk neve).

Szakértő-becslés megállapítást kérek, melynek elrendelése után magam részéről is szakértőt fogok bejelenteni.

II. A szerződés 7. pontja szerint a vállalat műszaki vezetését Farkas István kellett volna vállalja, ki a szerződés megkötése előtt azt állította magáról, hogy univerzális szakember a kerámiában és hogy ő a romániai kerámiai ipar megteremtője.

A szerződés megkötése után keservesen kellett megállapítanom, hogy Farkas csupán egy sarlatán s dacára annak, hogy 1937. aug. 14-től december végéig terjedő időben a szerződésileg kötelezett 400 000 lei helyett 600.000 leif voltam kénytelen rendelkezésre bocsátani, ezen egészen rövid idő alatt főbb mint 300.000 lei veszteséget okozott a vállalatnak. Bizonyíték: hiteles könyveink és az alábbi tanuk: (A tanuk neve).

A nyomozás rendjén tisztelettel kérem azt is megállapítani, hogy Farkas csalárd uton jutott mesterkönyvhöz, mivel ezen szakmában sohasem volt sem inas, sem pedig segéd és soha sem tett semmiféle szakvizsgát.

III. Bár a szerződés 4. pont 2. bekezdésében kikötöttem, hogy a Farkas Anna-cég minden tartozásáért Farkas István felel, mégis később hozzájárultam, hogy Farkas Anna árukészletét a társaság átvegye, mivel Farkasék biztosítottak arról, hogy ezen árukészlet értéke messze túlhaladja a tartozásaik összegét.

Amint a 7. pontból kitűnik, ehhez elvileg hozzájárultam és 1937. aug. 12-én a csatolt levél kíséretében elküldöttem megbízottamat, akiről Farkasék jól tudták, hogy életében kerámiai üzemet nem is látott, — hogy írják össze az árukészletet és jelöljék meg a gyári „en gros“ eladási árakat.

Ezen összeírás a gyakorlatban úgy történt, hogy Farkasék diktáltak tetszésük szerinti mennyiséget és áru elnevezést, a megbízottam pedig írta, mivel a bizalmatlanság az I. pontban írt indokok folytán tőle is távol állott.

A nekem átadott leltárból ugyan nem tűnik ki, de a csatolt levél szerint Farkas 151.000 leiben értékelte az árut. Később, amikor az áruk minőségével és eladási árával megismerkedtem, állapítottam meg, hogy az általuk kivétel nélkül I. osztályúnak összeírt és árazott áruk majdnem kivétel nélkül selejtesek, amelyek összértéke a 20–30.000 lejt sem érte el.

A szerződés 4. pontja szerint az átveendő áruk ellenértéke fejében a cég kötelezte volna magát a Farkasék által készített és idecsatolt jegyzékben foglalt tartozások rendezésére, illetve hogy e célból Farkaséknak a megfelelő összeget rendelkezésére bocsátja. Bár Farkas Anna és a cég között ilyen megállapodás soha létre nem jött, mindazonáltal a kezdeti időben saját felelősségemre utalványoztattam nekik a csatolt kimutatásban foglalt 61,769 lejt. Közben azonban megállapítottam a III. pontban írt csalási kísérletet és minden ilyen természetű kiutalást megszüntettem. Beszüntettem különben azon okból is, mivel Farkasék a tartozásaik összege tekintetében megtévesztettek. Elhallgatták előlem a köztartozásaik nagyrészét s azon körülményt, hogy a vállalatnak átadni szándékoztak árukészlet többszörösén le volt foglaltva s így akarva nem akarva, a vállalatot kellett megfizesse a csatolt kimutatásban foglalt összegeket, 42,732 lei összegben.

Farkas István és neje kötelezték magukat a nekik bérbeadó Hermes r. gal, illetve dr. Jelen Gyulával szemben arra, hogy az esedékes bérösszegek terhére rendezik a Hermes összes régi tartozásait. Farkasék ezen körülményt is elhallgatták előlem s így vezetésem alatt álló társaság a csatolt kimutatásban felsorolt összegek megfizetésére kényszerült, 35,353 lei összegben.

Az I–IV. pontokban felsorolt cselekmények teljes mértékben és sokszorosan kimerítik a Büntető törvénykönyv 551. paragrafusában foglalt csalás tényállásait, miért is fisztelettel megteszem a büntető feljelentést...

Dr. Weisz Béla.

Eddig szól a berántott pénzesztárs büntető feljelentése Farkas István ellen, akit ezenfelül — ugyancsak a fenti okokból — a gyárban rövid úton egyszerűen kirúgtak.

És Farkas István, — ahelyett hogy beindította volna egyetlen polgári perét: a jogaiba való visszahelyezése érdekében,

ami — ha igaza lenne — 24 óra alatt megtörténhetett volna, ilyen perét a mai napig sem indított dr. Weisz Béla ellen, holott már közel két éve van kívül azon a gyáron, amelyben bent volt s ahol összes ingóságait — a személyén kívül — visszatartották.

Farkas István ez ellen az ötödik és bizonyára ezélemben utolsó pénzesztársá el len más „közgazdasági“ ellentevékenységet fejt ki. Az egyetlen polgári per helyett a feljelentések özönét zudítja a nyak közé, amelyek érdemesek a szó szerinti leközlésre, dr. Weisz Béla kezünk között lévő „lajstroma“ szerint:

1. Az ügyvédi kamaránál Kolozsváron, hogy jelenlegi helyzetem (a gyárban. Szerk.) összeférhetetlen az ügyvédi méltósággal. (Akkor miért hívta meg pénzesztársnak? Szerk.). 1938. ápr. 16-án megtartott fegyelmi tárgyaláson felmentettek.

2. 1938. júliusában 4 oldalas büntető feljelentés ellenem az ügyészséghez, teljesen érthetetlen tartalommal. A vizsgálóbíró megszüntette, mit a Tábla is jóváhagyott.

3. 1938-ban ugyanilyen zavaros feljelentés az ügyészséghez. Megszüntetve.

4. 1938. március 20-án nagyarányú házkutatás kolozsvári lakásomon, fegyverek és magyar propagandá iratok után. Teljesen eredménytelen. Nyilvánvalóan Farkas műve.

5. Két feljelentés (hamis név alatt) a kolozsvári Munkaügyi Felügyelőségnél a gyár ellen állítólagos szabálytalanságok miatt. Eredménytelen.

6. Feljelentések a Primáriához, hogy engedély nélkül működik a gyár. Eredménytelen.

7. Feljelentések a Betegsegélyzőhöz. Eredménytelen.

8. Számtalan feljelentés az Admistratija Financiará-hoz, melyek eredménye megannyi bírságjegyzőkönyv. Valamennyi megsemmisítve a Pénzügyminisztérium és bíróságok által.

9. Általa inszenált feljelentések Drenyovszki és Bondi István (elbocsátott alkalmazottak) által részben ellenem, részben a gyár munkavezetője, Bondi Márton ellen. (Testvér a testvér ellen! Szerk.).

*

Ime hát a tényállás! Farkas István ilyenén „közgazdasági“ ténykedése készítette

engem arra, hogy személyével a közérdek védelmében foglalkozzam. Ezért közöltem le a múlt számomban az említett karikatúrát.

Ennek leközlése után két nappal az egyik tordai rádóüzletben találkoztam Farkas Istvánnal. Ez a találkozásunk kerekén harmadfél óráig tartott és nagyon érdekes, változatos volt — őt, sőt közbe több tanu jelenlétében. Ő megkísérelt engem amúgy felülről kezelni, ami nem sikerülhetett neki — már a kettőnk között fennálló tetemes különbség miatt sem. (En ugyanis volt állami főmérnök és hadirokkant százados vagyok). Vér nem folyt hát, csak „báratságos“ vita, más szóval elme és bicska köszörülés. (Ő ugyanis közben elővette jókora bicskóját és a pult deszkáján — úgy beszélgetés közben — alaposan megfenegette. De ezt ne vegyük tőle rossznéven, mert ő ezt dr. Weisz Béla, volt pénzesztárs jelenlétében is többször megcsinálta. Ez amolyan népszónoki gesztus és duhajos szokás — a táncmulatságban).

A bicska-köszörülés miatt talán nem folytattam volna a leközölt karikatúra mostani bővebb magyarázatát, ha nem értesültem volna utólag arról, hogy Farkas István ott az üzletben — a saját vallomása szerint — „alaposan elintézt engem“! Talán még meg is futamított — harmadfél órai csevegés és biztatás után?...

Noshát megnyugtatom kedves tordai olvasóimat, hogy az ottani vitéz Hári János strázsamester ur, — aki Bethlen és Bánffy grófokat reggelizik, dr. Gál és Tompa képviselőket ebédel és Szász Pálakat vacsorázik, — a bicska-köszörülést leszámítva, rendesen és illedelmesen viselkedett velem. Ezt így tartotta ajánlatosnak és tanácsosnak...

Az én frontiszti rokkantságom ugyanis nem befolyásolja egyes jól begyakorolt tulajdonságaimat, legkevesebb pedig a bátorságomat. Mondhatnám: másom sincsen ezen és miegymáson kívül...

Boronkai Lajos.

Heti

50 lejes részletre vehet:

**márkás képet
képkeretet**

a legnagyobb méretben is!

UNICUM

Cluj, Calea Marechal Foch 5/a.

Telefon 29-65

Pártoljuk művészeinket!

Fürdőzés — Gyógyulás — Üdülés

A kolozsi Annabál — a tóban is áll a bál...

Az idej kolozsfürdői Annabál, amely Kolozsvárnak egyik kedves és romantikus őshagyománya, július 29-én, szombaton zajlott le s a pillanatnyilag megforpani kánikula ellenére is, vagy tán éppen emiatt, ezidén is óriási közönségsikert könyvelhetett el. A hangulat olyan főtós és forró volt, hogy a nagy sósó még másnap, vasárnap is hütötte a kedélyeket, bár a hőmérő nem mutatott kedvező fűrdőidőt.

Ez azonban egyáltalán nem okozott akadályt, mert amint a mult számunkban megirtuk, a kolozsi feneketlen sósó vize — valami földmelyi behatás folytán — ujabban szinte kibírhatatlanná melegszi fel s különösen a hűvös időben esik a legremekebb fűrdés benne. Ennek a természeti adománynak tulajdonítható, hogy Kolozs egyik napról a másira a szó teljes értelmében *hármasszezonú fűrdővé* lett és pedig tavaszi, nyári és őszi zavartalan tartammal, amikor a többi fűrdőkben még vagy már álmodni sem lehet a szabadfűrdésről.

Egyébként a páratlan látogatottság nyomán most már nyomtalanul eloszlott az a konkurrens izü legenda, hogy más mesterséges sósifűrdők re, ceptje szerint, Kolozson is sózni kell a vizet... Amióta az ipazgatóság a fűrdőtelep hegynagyságú sósíkláit láthatókká tette, amelyekkel évekre lehetne sóval ellátni az egész országot, azóta senki sem hisz többé a „sózási“ legendában, amikor a fűrdő vize már a természetből töménység.

Ezt ugyanis csak azért iparkodott rástüni Kolozsra a fáma, mert vize az egész világon a leg-sósabb. Mig ugyan is Torda 12, Szováta 24, addig Kolozs 34 százalék sósártalmu természetes sósóvize.

A példátlan látogatottságnak másik oka, hogy ma már dr. Mátyás is üdülöt és sanatóriumot létesített Kolozson, ami mindennél meggyőzőbb bizonyíték a fűrdő jótékony hatása mellett.

Végül nm utolsó sorban segítette elő a fűrdő látogatottságát az, hogy az autóbussz-közlekedés az Automodern társaság szakavatott kezében teljesen kifogástalanul bonyolódik le és mindenki akkor kerülhet haza, amikor éppen akar s amikorra a helyét lekötötte magának.

Még él Moskovits és Társa!

Minden háziasszony vigasztalása,
Még él a jó *Moskovits és Társa*,
Tehát van még a jobbsorsban remény,
Van még olcsó Primusz, üveg, edény.
A doktorok pénzért veszik ki a vakbelét,
Moskovitsék ingyen teszik be a főzőbelét,
Sőt ki is kúrálják a beteg Petroluxát,
Ha füsttel, korommal fújja ki a szusszát.

MOSKOVITS és TÁRSA üveg, edény, háztartási cikkek

új üzlethelyisége

Piața M. Viteazul 17. — Benzinkuttal szemben!

Az idej nyár

Bagolyvár fénykora

Az idej nyár a hűvös Erdélynek is izeltitöt adott az igazi kánikulából. Kolozsvár a nyári kertekben hűsül, miért is konganak az ürességtől a zárt lokálok. Ezért jött divatba *Thuri Elemér* kedves és izléses belvárosi kertjének, a *Bagolyvárnak* neve és nyugalmas milliöje. A város jobb közönsége, amely különböző okokból lemaradt a külföldi fűrdözésről, bolyongásról, most esténként itt vacsorázgat a Bagolyvárnban, ahol legalább egy külföldi nyári helyiség minden komfortját és zamataát megkaphatja. A nyári eljegyzések, esküvök és keresztelők is itt zajlanak le szépen, diszkrétén, de azért virágos hangulatban. Jomagam például a jó vacsorán és elsőrendü kiszolgáláson kívül — kifejezetten „nézni“ járok oda: nézni a pompás, zavartalan és sohasem zajos hangulatot és diszkrététönust, amelytől már szinte elszoktam ebben a nagy hangos városban. Egy ilyen hűs oázis, mint a Bagolyvár, nagyon jót tesz, nemcsak az étvágyamnak, hanem az idegeimnek is...

Vezet a „Belvedere“

Ami azután a „zsufolt házat“, állandó és példátlan közönség-mennyiséget illeti, — ebben feltétlenül a domboldali, festői, romantikus fekvésü „Belvedere“, *Jenei Misi* táncos sziklaterrásza vezet. Az már európai csúcsteljesítmény, ami itt páratlan flekkenben, páros nyársacsírkében és ugyancsak „páros csírkék“ vérepszóditó tánceljesítményében végbemegy. A kolozsvári Rigó Jancsi, álneven *Csokoládé cigány-jazz* zenekara, jelesül pedig a nagyszerü „viharharmónikása“ csténként olyan hangulatot teremt, hogy egy városfeletti körrepülés csak kismiska hozzáképest. Itt még az aggastyánok is tüzes táncra perdülnek — a jó vacsora, az enyedi bor s az étvágygerjesztő szép leányok ellenállhatatlan ritmusára. Néha még a fess és mindig nyugodt *Jenei Misi*, a vedéglős is szemmeláthatóan kísértésbe jön attól a mindent elsőprő hangulattól, amelynek pedig ő az értelmi szerzője... Egyik barátom nagyon szellemesen át is keresztelte a Belvederet „La vedere“ vendéglőnek, a másik pedig — talán még találóbban — „bütemető kertnek“... (— kai)

Szamosfalva hallatlanul megnövekedett betegforgalma

Tudott dolog, hogy a reuma, izületi csuz, iszkhiasz és számos más ilytermészeti bántalom természetes gyógyítása fűrdés úján akkor a leg-eredményesebb, amikor a különbség a víz s a levegő hőmérséklete között a legkisebb. Az idej nyár már eddig is szokatlan kánikulai meleget produkált és így érthető a százsázalékosan gyógyító szamosfalvi fűrdő idej betegforgalmának hallatlan megnövekedése.

A reumasok hosszú sorai bicegnek — még gyalogszerrel is — Szamosfalva felé, az egész familiájuk kíséretében, amely viszont egyesíti a hasznót a kellemessel és betege kíséretében ömaga is kiélvezi a szabadfűrdés és hűsülés ezidén annyira áhított kellemesét. Nem is szólva azután a kényelmes, nyolc lejes autóbusszokról, amelyek negyedóránkénti főtéri indulással valóságos ontják a közönséget a szamosfalvi sírandra és a már árnyassá bokrosodott kis parkba, a táncos és zenés, de mindenek felett pompás kilátású terrászra. Szerencse, hogy ezidén rendes és emberséges kezelője akadt ennek a kis vendéglőnek *Farkas Balázs* közismert személyében, aki a legkülön-sabbban bánik a közönséggel.

Egyébként — mint értesülünk — a fűrdőtelep teljes kiépítése és modern berendezése már közvetlenül a megvalósulás előtt áll, mert a mind fokozódó beteglétszámot már nem tudja ellátni. Így már a jövő szeszónban a szabadfűrdözők is pompás betonmedencékben élvezhetik majd a fűrdözés örömeit.

A forrásokban, azok mély járatában és kiapadhatatlan vízbőségében, valamint dus vegyi-összetételében semmi baj nincs, azok zavartalanul bizonyítják önmagukban ösforrási mivoltukat és balneologiai biztos elhelyezkedettséget.

Így tehát a szamosfalvi gyógyfűrdő léte és gyógyhatása időtlen időkre már a természetből is be van biztosítva. Ami egyben bizonyítja azt is, hogy a rokonszenves *Stanca Domokos* doktor nemcsak alapos orvos és nőgyógyász, hanem kitünő érzéki és tudományosan képzett, szerencsés kezü balneológus is egy személyben.

Korunk két barátja

Petrolux és Primusz,
Nehéz rá a rimusz,
Jót főz, rosszul kormoz,
Vigye el a cirmos!
Vigye Zeiler úrhoz,
Az ilyen bravurhoz
Ő ért a legjobban,
Egyet-kettőt koppan
S Petrolux és Primusz
Szép kéklángra lobban!...

ZEILER mester

gyorsfőzöt garanciával javít és kéklángosít

(Iparkamarával szemben. Saroktól az első üzlet!)

Új irány

a fényképezésben

Friedmann Ernő

fotóművész

és gyermekspeciálista

Str. Regina Maria 46, I. Em.

(Porufiu-palota)

— Aszongya a zasszon múlt vasárnap vernyadóra, jólész cihölödni a zágybul, mörhogy olan kutyámölög van, hogy csaknöm kilöi a zembört a káfikula...

— Noföne! — mondok rátómés közbe — oszt ha főkelök, attul talán elmulik akánikula?

— Elhát, öreg filozsófikus embör! — igy viháncol a zasszon mellettöm a pokróc fölött a könnyü nyáriiba.

— Nyughassz mán! — szólok rá szölidön, mörhogy nagymölögbe rögtön dühbe gyün a sátánfattya.

— Hát ez a kend praktikája, vén gazembör! — fuvolazza bánatosan — amugy szájjal csak mindig mögnyugtat engöm!...

— Hátosztán! — röplikázok nöki — mi anyavolával nyugtassalak mög, talán bezony kocsi-löccsel?

— Ügy-e! — mongya mán pityörögve — nöm forró csókkal, hanöm kocsi-löccsel!... Ogy javakorabli szip fíjatal asszont!...

— Nyetenye! — csítélom — oszt vajjon möddig löszöl még javakoru fíjatal, aföne a kishasadba!

No örre osztán ki is fört a hajnalnyári zévatar, mörhogy olat ugrott a zasszon, mintha

kokas csipte vóna mög asikítóját, hogy-aszongya:

— Híjj, aki cudar jöbuzeuza van kendnök, vén gazembör!... Szóval mán javakoru söm vagyok kendnök, amiér ögykicsit mölög van, oszt kend olan lusta paraszt, mintögy öreglajhár!

— Hát szó, ami szó — simítom adógot — bezony öregszöl, anyjuk, oszt, nöm áll ugy aszad acsókra, mint azelőtt!...

— Nöm-e? — pattant föl a főkütblől, mint a vadmacska — méghogy a zönyim nöm áll? A kendé nöm áll, öreg mucsök!

— Nono! — szölidítöm — mán ugy értöm, hogy nincs mán olan kedvöd, mint azelőtt!...

— Nincs-e? Hát jólja kend ide azt a rusnya hódvilágképit, ugy mögcsókulom, hogy azihiszi pofonvágta kendöt!

— Osz, hogy nöm vótam öleg óvatos, hát kikapta a jólégő pélpát aszambul, oszt olan csókot vágott oda, hogy aszömöm is belékáprázott!...

Hanöm örre kiis vágódtam a zágybul, mörhogy veszőttül rámgylött, hogy mögkonytyójjam, ha másért nöm, hát a jólégő pélpáért!...

Osz hamar ki akánikulába, ami jóval kissőbb vesződelöm, mint ögy mögvadutt asszonnöstyén, ha belébujik a zördög!... Igy hát épségben, mögérköztem a Szávertájg kocsmájába, ahun mán ott tanátam a bíró, mög a Lojzi sógort!...

Osz hogy mindakettön hasonszörü panaszt törjesztöttek elő, hogy aszongya: östve nöm tud alunni a zembör amölögftül, hajnalba mög a zasszontul, hát ugy nöki kesörödtünk aszódás bornak, hogy még öbédre se möntünk haza — a kánikula mög a zasszonép miatt!...

Mörhogy a zilön jóbul ögy is sok, nömhogy ögyzörrre mindakettöl!...

(—kaj).

(?) MIÉRT szomorkodik és idegeskedik (?)

KIVÁNCSI A JOVÓJÉRE? NYUGTASSA MEG MAGÁT! — Mindenről felvilágosítást és tanácsot kap. — Mindent megtudhat ha felkeresi a felsőbb körökben is elismert IZABELLA grafológus (jós)-nőt vagy levélben küldi be pontos születési dátumát, lakcímét és 27 lejre bélyeget. Ezért megküldi az Ön jellemrajzát is, tudományos alapon. — Mindenki elragadtatással beszél róla, s számos elismerő levél és köszönetnyilvánítás bizonyítja a zseniális grafológusnő eddigi eredményeit. Igazi lelkeklinika! — Belligyminiszteri engedély. Személyesen fogad minden d. u. 2-9. Cluj, str. Ilie Măcelar 9. — „Park” szanatórium közelében.

Igy élni szép, így élni jó:
Vegytisztítóm az UNIO!...
Ő nem piszkít, hanem tisztít,
Ruhát, gallért el nem pusztít!

Unió

gőzfestőde és
vegytisztító

Str. Bucovina 32.
Tel. 36-95

Nyaralók ruhái soronkívül
pótlázva!

SZENZÁCIÓS!

Az adót ezentúl nem a nyerő felek fizetik, ők a nyereményt minden levonás nélkül fogják felvenni.

A TERVEZET SZERINT mindenik osztályban számtalan kisebb nyereményeket is létesítettek és pedig: 400.000 Leies, 200.000, 100.000, 40.000, 20.000, 6.000, 3.200 és 1.000.

A milliós nyeremények már az első osztályban kezdődnek.

MEGKEZDÖDÖTT EGY NAGY SORSJÁTÉK!

Az első osztály húzása

1939 július 15-én

Vásárolják meg idejében sorsjegyeiket.

Állami Sorsjáték